

Tretman: NOVI PO ETAK

Provoditelj: Moji dani

Godina provedbe: 2020

Kratki opis programa

Program terapijske zajednice baziran je na psihosocijalnoj rehabilitaciji i reintegraciji ovisnika u normalan život, a osnovna orijentacija programa je uvijek u centru pozornosti sa svim svojim dimenzijama. Cilj zajednice je psihosocijalna rehabilitacija i reintegracija ovisnika u normalan život. Ovisniku se pomaže da dođe do spoznaje što ga je dovelo do ovisnosti i ovisničkog ponašanja i što je ovisnost pokrivala u njegovom životu te ga naučiti kako živjeti sa sobom i svojom okolinom bez ovisnosti. Program provode educirane osobe koje imaju iskustvo u radu s ovisnicima. Program se sastoji od radnih aktivnosti te grupnog i individualnog rada. Orijehtacijske grupe su glavni instrumenti rada i održavaju se dva puta tjedno, a individualni rad sa korisnikom se obavlja svakodnevno prema procjeni stručnog tima ili na zahtjev korisnika. Osoba kroz grupni rad ima mogućnost spoznati da postane sposobna s drugima dijeliti svoja loša stanja, ne da bi iznudila suosjećanje, već da bi olakšala teret te vidjela sebe u odnosu na druge te zadobila šire shvaćanje svojih problema, ali i svojih kapaciteta; da s drugima govori o sebi samoj, a ne o drugima, nego o sebi sad i ovdje; sposobnost slušanja, odnosno uvažavanja stvaranja tišine, one unutarnje tišine koja omogućuje zbiljsko shvaćanje svega što je bitno; sposobnost za identifikaciju te sposobnost voljeti druge. Kroz program osoba napreduje u intelektualnom, duhovnom i tehničkom smislu, a u fazi resocijalizacije program aplicira podizanje nivoa socijalnog funkcioniranja. Program se sastoji od 4 faze. Prva faza ima za cilj da ovisnika skloni od sredstava ovisnosti, kriminogenog ponašanja i da ga nauči suživu u zajednici te mu pomogne da povрати izgubljene zdrave navike i dostojanstvo i samopouzdanje. Faza traje oko 3 mjeseca. Druga faza ima za cilj proces introspekcije i valoriziranja osobnosti kod ovisnika i da mu omogućiti rast na moralnoj, duhovnoj, intelektualnoj, socijalnoj, tehničkoj i kreativnoj razini. Druga faza programa pruža podršku ovisniku pri pronalaženju ravnoteže između racionalnog i emotivnog te pri razumijevanju i iskazivanju vlastitih osjećaja. Cilj je promjena stavova i ponašanja u društveno prihvatljive okvire te paralelni terapijski rad s roditeljima i drugim članovima obitelji ovisnika. Faza traje oko 6 mjeseci. Treća faza predviđa pripremu za resocijalizaciju i obrađivanje tema: alkohol, prijateljstvo, veza, brak, seksualnost, socijalna pripadnost, slobodno vrijeme, hobi, sport i dr. Tijekom treće faze psihosocijalnog tretmana korisniku se pomaže u traženju zaposlenja, mogućnostima profesionalnog osposobljavanja i prekvalifikacija, rade se formativni i informativni seminari te paralelni rad sa obitelji, evaluacija i vrednovanje postignutih rezultata. Faza traje oko 6 mjeseci. Četvrta faza programa predviđa boravak ovisnika u svojoj socijalnoj sredini i povremene individualne razgovore te grupe resocijalizacije koje se održavaju dva puta mjesečno. Cilj četvrte faze je pratiti rehabilitiranog ovisnika u procesu resocijalizacije i na taj način smanjiti mogućnost recidiva. Završna faza traje oko 6 mjeseci. Na svojem putu ovisnik može računati na vrstu potporne članova zajednice. Život u zajednici funkcionira i odvija se po pravilima zajednice. Svaki dan u zajednici je unaprijed isplaniran i odvija se po rasporedu. Ukoliko dolazi do kršenja pravila dolazi do isključenja iz zajednice, a isto tako postoje metode kazni i nagrada. Struktura zajednice je određena pravilima, a korisnici imaju mogućnost moderirati svoje slobodno vrijeme. Svatko ima pravo na iskazivanje osobne vjeroispovijesti. Kako bi se korisnicima pomoglo da pri izlasku iz zajednice lakše nađu posao ponudene su im dodatne aktivnosti- mogućnost školovanja s pravom upisa u radnu knjižicu za zanimanje radnog operatera koje se pohranjuje u Krapini, a u suradnji sa Zavodom za zapošljavanje korisnicima se omogućava doškolovanje i prekvalifikacija u zanimanja koja bi im bila zanimljivija ili za koje bi postojalo potrebe.

"Novi po etak" je zapravo program kojim se implementiraju nove metode psihosocijalnog rada, u smislu poboljšanja kvalitete stručnog rada u terapijskoj zajednici "Moji dani". Kroz nove tehnike putem edukativnih, kreativnih i interaktivnih radionica želimo postići kvalitetnu i potpunu resocijalizaciju, trajnu apstinenciju i pripremiti ovisnika za tržište rada te da se što lakše uklopi u socijalnu sredinu. Obiteljima ovisnika pomažemo u ostvarenju kvalitetnih obiteljskih odnosa i pomažemo im bolje razumijevanje bolesti ovisnosti ali i proces rehabilitacije i resocijalizacije. Dugoročno je cilj postići uspostavu sustava podrške temeljene na individualnim potrebama ovisnika.

Sažetak programa

Program terapijske zajednice namijenjen je ovisnicima o drogama, alkoholu, kocki i drugim sredstvima ovisnosti s namjerom da promijene tijekom svog života i pronađu u novi smisao. "Novi po etak" je novi multidisciplinarni program kojim se unapređuje kvaliteta psihosocijalnog tretmana eksperimentatora i ovisnika u terapijskoj zajednici udruge "Moji dani", na dokazima utemeljenih psihosocijalnih intervencija. To se postiže autogenim treningom, procesom samoanalize, kontrole postupaka i definiranjem odrednica postupno u zadanom vremenskom terminu. Samospoznajom i uviđanjem uzroka svoje ovisnosti, ovisnicima je moguće započeti novi život lišen ovisnosti i siguran u sebe, a to želimo postići i treningom kroz edukativne i kreativne radionice za ovisnike, savjetovanjem obitelji ovisnika i edukacijom zaposlenih u terapijskoj zajednici. U stadiju rehabilitacijskog tretmana ovisnik se jasno suočava s osobnim pogreškama, kako bi se postiglo ispravljanje i prihvaćenje realiteta i dosegao promaknuće u bolju osobnost. Stručni rad sa obiteljima korisnika kroz savjetodavnu poduku članova obitelji (roditelja, bližnjih srodnika, braćnog partnera, djece) doprinosi prihvaćanju situacije u kojoj se nalaze, skladnim obiteljskim odnosima i poduzimanju daljnjih aktivnosti vezano uz to, a time se dolazi do brže i uspješnije uspostave apstinencije i resocijalizacije njihovog života. Kroz edukativne radionice, treninge socijalnih i životnih vještina, stručni rad sa obiteljima koje će se isto uključivati u radionice edukativnog i kreativnog karaktera, kroz interaktivne radionice za ovisnike i zaposlene i edukacije zaposlenih postiže se cjelovita i kvalitetnija resocijalizacija ovisnika i ojačava ih se za uspješan osobni, obiteljski i poslovni život. Time im se povećava motivacija za kvalitetniji završetak programa resocijalizacije. Tijekom tretmana radi se na osnaživanju osobnosti ovisnika pružanjem socijalnih, psiholoških, obrazovnih i drugih oblika podrške koje su usklađene s njihovim individualnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima, potiče ih se kroz edukativne radionice i treninge na poduzimanje konkretnih aktivnosti za samostalnu i proaktivnu potragu za osmišljenim načinom života kroz ostvarivanje stalnog zaposlenja. Kroz edukaciju zaposlenih rad sa ovisnicima podiže se na višu razinu kvalitete stručnog rada. TZ vidi ovisnost kao stanje koje obuhvaća i tjelesnu osobu te je zloupotreba sredstava ovisnosti simptom prikrivenih problema koje ovisnik mora naučiti rješavati. Cilj terapije nije samo pomoći ovisniku da se prestane drogirati ili piti već mu pomoći da izgradi životni stil koji podržava trezven život. TZ umanjuje mogućnost da ovisnik postane ovisan o terapeutu da bi dobio pomoć. Umjesto toga on najčešće sam poduzima inicijativu i aktivnu ulogu u procesu promjena. TZ osnažuje i osposobljava osobu da svlada mnoga samo-nametnuta ograničenja koja su rezultat osakaćivanja efekata ovisnosti.

1. Županije provedbe

Krapinsko-zagorska, Varaždinska, Zagrebačka, Grad Zagreb

2. Vrsta tretmana

Rezidencijalni

4. Vrste usluga u okviru psihosocijalnog programa

Cjelodnevni boravak (sa smještajem), Program klasične 'drug free' terapijske zajednice, Radna terapija, Individualni terapijski rad s ovisnicima, Grupni terapijski rad s ovisnicima, Kulturno-zabavne aktivnosti, Obrazovanje, Savjetodavni rad s ovisnicima, Savjetovanje roditelja

5. Suradnici u provedbi

Ministarstvo rada, mirovinskog sustava, obitelji i socijalne politike

-Krapinsko-zagorska županija

-Grad Krapina

-POU Krapina

-HZJZ

-Centri za socijalnu skrb na području cijele RH

-Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje područni ured Krapina

-Hrvatski zavod za zapošljavanje područni ured Krapina

-Klinika za psihijatriju "Vrapče" - Zagreb

-Psihijatrijska bolnica "Sveti Ivan" - Zagreb

- KBC "Sestre milosrdnice" - Zagreb
- Psihijatrijska bolnica "Ivan Barbot" - Popova a
- Op ina urmanec
- Službe za prevenciju i izvanbolni ko lije enje ovisnosti i mentalno zdravlje KZZ
- Obiteljski centri
- Nevladine organizacije istog ili sli nog djelovanja
- Probacijski uredi RH, kaznionice i zatvori

6. Broj ovisnika koji su uspješno završili tretman

Muškarci: 14

Žene: 0

Ukupno: 14

7. Prosje no vrijeme boravka u domu / terapijskoj zajednici za ovisnike koji su uspješno završili tretman

24 mjeseca

8. Broj ovisnika koji nisu uspješno završili tretman

Muškarci: 15

Žene: 0

Ukupno: 0

9. Prosje no vrijeme boravka u domu / terapijskoj zajednici za ovisnike koji nisu uspješno završili tretman

6-8 mjeseci

10. Pratite li ovisnike koji su uspješno završili tretman nakon odlaska iz doma/terapijske zajednice

Da

11. Razdoblje pra enja ovisnika koji su uspješno završili tretman nakon odlaska iz doma/terapijske zajednice

5 godina

12. Broj osoba koje u razdoblju pra enja uspješno održavaju apstinenciju i uspješno su se uklju ile u život u zajednici

Muškarci: 73

Žene: 0

Ukupno: 73

13. Imate li strane državljane u tretmanu terapijske zajednice

Ne

14. Ako da, navedite njihov broj i zemlju iz kojih dolaze

/

15. Ukupno obuhva enih ovisnika u tretmanu

Muškarci: 45

Žene: 0

Ukupno: 45

16. Novi u ustanovi / TZ (prvi put u tretmanu)

Muškarci: 28

Žene: 0

Ukupno: 0

17. Novi u sustavu (broj osoba u tretmanu prvi put uopće)

Muškarci: /

Žene: /

Ukupno: /

18. Dobna i spolna struktura opijatskih ovisnika (heroin i drugi opijati) koji su bili u tretmanu terapijske zajednice

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
Do 14	0	0	0
14-15	0	0	0
15-19	0	0	0
20-24	0	0	0
25-29	2	0	2
30-34	2	0	2
35-39	6	0	6
40 nadalje	13	0	13
Ukupno	23	0	23

19. Dobna i spolna struktura ovisnika i konzumenata ostalih droga (ecstasy, marihuana, kokain, speed i druge) koji su bili u tretmanu terapijske zajednice

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
Do 14	0	0	0
14-15	0	0	0
15-19	0	0	0
20-24	3	0	3
25-29	4	0	4
30-34	2	0	2
35-39	1	0	1
40 nadalje	12	0	12
Ukupno	22	0	22

20. Dobna i spolna struktura novopridošlih opijatskih ovisnika (heroin i drugi opijati) koji su bili u tretmanu terapijske zajednice

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
Do 14	0	0	0
14-15	0	0	0
15-19	0	0	0
20-24	0	0	0
25-29	1	0	1
30-34	2	0	2
35-39	5	0	5
40 nadalje	8	0	8
Ukupno	16	0	16

21. Dobna i spolna struktura novopridošlih ovisnika i konzumenata ostalih droga (ecstasy, marihuana, kokain, speed i druge) koji su bili u tretmanu terapijske zajednice

Dob	Muškarci	Žene	Ukupno
Do 14	0	0	0
14-15	0	0	0
15-19	0	0	0
20-24	3	0	3
25-29	3	0	3
30-34	1	0	1
35-39	1	0	1
40 nadalje	4	0	4
Ukupno	12	0	12

22. Broj ovisnika u terapijskim zajednicama / domovima po županiji prebivališta ovisnika, a ne terapijske zajednice

Županija	Muškarci	Žene
Zagreba ka	10	0
Sisa ko-moslava ka	1	0
Karlova ka	1	0
Varaždinska	2	0
Koprivni ko-križeva ka	1	0
Bjelovarsko-bilogorska	0	0
Primorsko-goranska	4	0
Li ko-senjska	0	0
Požeško-slavonska	2	0
Brodsko-posavska	0	0
Zadarska	0	0
Osje ko-baranjska	1	0
Šibensko-kninska	1	0
Vukovarsko-srijemska	0	0
Splitsko-dalmatinska	0	0
Istarska	2	0
Dubrova ko-neretvanska	4	0
Me imurska	4	0
Grad Zagreb	12	0
Stranci	0	0
Ukupno	45	0

23. Oblik tretmana koji provodi Vaša udruga / terapijska ili stambena zajednica / ustanova

Institucionalni

24. Broj ovisnika ukupno obuhva enih institucionalnim tretmanom udruge, terapijske zajednice / ustanove

Muškarci: 45

Žene: 0

Ukupno: 45

25. Broj novih ovisnika u udruzi, terapijskoj zajednici / ustanovi (ranije uključeni u institucionalni tretman i/ili na liječenje u sustavu)

Muškarci: 23

Žene: 0

Ukupno: 23

26. Broj novih ovisnika u sustavu (prvi put uključeni u institucionalni tretman i/ili liječenje)

Muškarci: /

Žene: /

Ukupno: /

27. Broj ovisnika ukupno obuhvaćenih vaninstitucionalnim tretmanom udruge, terapijske zajednice / ustanove

Muškarci: 0

Žene: 0

Ukupno: 0

28. Broj novih ovisnika u udruzi, terapijskoj zajednici / ustanovi (ranije uključeni u vaninstitucionalni tretman i/ili na liječenje u sustavu)

Muškarci: 3

Žene: 0

Ukupno: 3

29. Broj novih ovisnika u sustavu (prvi put uključeni u vaninstitucionalni tretman i/ili liječenje)

Muškarci: /

Žene: /

Ukupno: /

30. Broj ovisnika koju su, uz posredovanje Vaše terapijske zajednice / doma, upućeni u terapijske zajednice u inozemstvo

Naziv države	Terapijska zajednica	Muškarci	Žene
/			

31. Broj obitelji s kojima je obavljeno savjetovanje o problemu droga

98

32. Broj obitelji kojima je od strane Vaše ustanove / terapijske zajednice pružena kakva druga psihosocijalna pomoć

52

33. Navesti vrstu druge pomoći i obiteljima

Zbog pandemije Covid 19 virusa u 2020. godini zabilježen je porast pruženih pomoći i obiteljima. Pomoć je u najvećoj mjeri pružena telefonskim putem ili putem e-mail-a zbog spomenute pandemije i epidemioloških mjera. Pod pruženom pomoći smatramo savjetovanja obitelji ovisnika o drogama, alkoholu, kocki, internetu i tabletama koji su smješteni u našoj TZ te obiteljima ovisnika koji nisu smješteni u TZ. Savjetovani su o načinu kako uspostaviti kontakt sa ovisnikom, pokrenuti raspravu/suoptjeljavanje i sagledati objektivne razloge krize u obitelji, kako prevladati krizne situacije te kako preuzeti odgovornosti pojedinca ili obitelji u cijelosti.

34. Evaluacija programa

Evaluacija procesa: Da

Metoda evaluacije procesa: Svakodnevni sastanci stručnog tima, orijentacijske grupe koje se održavaju dva puta tjedno, neposredni svakodnevni uvid u stanje korisnika- pisanje i praćenje odnosno analiza tijeka individualnog terapijskog plana za svakog korisnika terapijske zajednice, provođenje anketa, upitnika i intervjua- kontinuirani individualni razgovori o napretku programa. Od metoda korišteni su: Rosenbergova skala samopoštovanja, Beckov Inventar Depresivnosti, skala percipirane nekompetentnosti- Bezinovi, skala samosvijesti (Fenigstein, Scheier, Buss), upitnici za procjenu motivacije korisnika za donošenje odluka, upitnik o sudjelovanju korisnika u planiranju tijeka tretmana u TZ, upitnici o potencijalima i nedostacima, anketni upitnici koji ispituju zadovoljstvo provedenim grupnim i individualnim radom ali i dosadašnjim tretmanom, zadovoljstvo kvalitetom života.

Evaluacija u inka: Da

Metoda evaluacije u inka: Ispunjavanje upitnika i anketa o zadovoljstvu provedenim radionicama i edukacijama, zadovoljstvu i napretku prilikom završavanja ili samovoljnog napuštanja tretmana te upitnika o kvaliteti života korisnika- analiza dokumentacije. Mjerenje uspješnosti tretmana provodilo se putem analize broja uključenih korisnika i broja korisnika koji su samovoljno napustili program, analizom broja korisnika i duljine perioda provedenog u programu psihosocijalne rehabilitacije, mjerenje terapijskog napretka korisnika koje se mjeri putem analize ponašanja, mjerenje perioda apstinencije po izlasku iz terapijske zajednice, što se mjeri izravnim kontaktiranjem korisnika koji su boravili u programu te njihove obitelji.

Najvažniji rezultati evaluacije: Tijekom provedbe programa u terapijskoj zajednici obuhvaćeno je ukupno 45 ovisnika od čega je 14 korisnika završilo tretman sa uspostavom zdrave apstinencije, a prosječno vrijeme njihovog boravka u TZ je 24 mjeseci. 28 korisnika je novopridošlih u 2020. godini. U razdoblju praćenja od 5 godina, 73 korisnika uspješno održava apstinenciju i uspješno su se uključili u život zajednice. Zbog pandemije Covid 19 virusa u 2020. godini zabilježen je porast pruženih pomoći i obiteljima. Održano je savjetovanje ukupno 98 obitelji. Pomoć je u najvećoj mjeri pružena telefonskim putem ili putem e-mail-a zbog spomenute pandemije i epidemioloških mjera. Pod pruženom pomoći smatramo savjetovanja obitelji ovisnika o drogama, alkoholu, kocki, internetu i tabletama koji su smješteni u našoj TZ te obiteljima ovisnika koji nisu smješteni u TZ. Savjetovani su o načinu kako uspostaviti kontakt sa ovisnikom, pokrenuti raspravu/suhoćeljevanje i sagledati objektivne razloge krize u obitelji, kako prevladati krizne situacije te kako preuzeti odgovornosti pojedinca ili obitelji u cijelosti.

35. Evaluatori

Unutarnji

36. Problemi u radu s kojima ste se susretali

Najveći problem sa kojim smo se susretali tijekom provedbe tretmana i nadalje je veliki broj ovisnika na supstitucijskoj i drugoj farmakoterapiji. Reduciranje i ukidanje terapije je dugotrajan proces te se vrlo često poslije toga odluče napustiti tretman jer smatraju da je njihov problem riješen. Nadalje, velik je broj ovisnika sa dualnim dijagnozama/komorbiditetima u tretmanu i koje po završenom tretmanu nemamo kuda usmjeriti kako bi se sa njima dalje radilo vaninstitucionalno.

37. Prijedlozi za poboljšanje suradnje s tijelima državne uprave i lokalne i područne samouprave

Povećati financijska sredstva na natjecanjima koja se raspodjeljuju neprofitnim organizacijama koje se bave tretmanom i prevencijom ovisnosti, više se konzultirati sa udrugama i terapijskim zajednicama kod donošenja pravilnika i zakona koji se odnose na rad istih. Potrebno je umrežavanje terapijskih zajednica, omogućavanje educiranja i osposobljavanja za stručni rad u terapijskim zajednicama i veće uključivanje svih dionika na lokalnoj i nacionalnoj razini.